

DRETS—IGUALS ESPAIS—IGUALS

A València, cada espai inclou
construïx una ciutat amb els mateixos
drets per a totes les persones.

CONEIX ELS TEUS DRETS

ARTICLE 1. DRET A LA IGUALTAT

Totes les persones naixen lliures i iguals en dignitat i en drets i, dotades com estan de raó i consciència, han de comportar-se fraternalment les unes amb les altres.

ARTICLE 2. PROHIBICIÓ DE LA DISCRIMINACIÓ

Tota persona té tots els drets i llibertats proclamats en esta declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o de qualsevol altra índole, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició. A més, no s'ha de fer cap distinció fundada en la condició política, jurídica o internacional del país o territori de la jurisdicció del qual depenga una persona, tant si es tracta d'un país independent, com d'un territori sota administració fiduciària, no autònom o sotmés a qualsevol altra limitació de sobirania.

ARTICLE 3. DRET A LA VIDA, A LA LLIBERTAT I A LA SEGURETAT

Tota persona té dret a la vida, a la llibertat i a la seua seguretat.

ARTICLE 4. PROHIBICIÓ DE L'ESCLAVITUD

Cap persona pot estar sotmesa a l'esclavitud ni a la servitud. L'esclavitud i totes les seues formes estan prohibides.

ARTICLE 5. PROHIBICIÓ DE LA TORTURA I ELS MALTRACTAMENTS

Cap persona pot ser sotmesa a tortures ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants.

ARTICLE 6. DRET AL RECONeixEMENT DE LA PERSONALITAT JURÍDICA

Tot ésser humà té dret, a tot arreu, al reconeixement de la seua personalitat jurídica.

ARTICLE 7. DRET D'IGUALTAT DAVANT LA LLEI

Totes les persones són iguals davant la llei i tenen, sense distinció, dret a la mateixa protecció per la llei. Totes les persones tenen dret a una protecció igual contra tota discriminació que infringeix esta declaració i contra tota provocació a tal discriminació.

ARTICLE 8. DRET A RECÓRRER DAVANT ELS TRIBUNALS

Tota persona té dret a un recurs efectiu davant els tribunals nacionals competents, que l'empare contra actes que violen els seus drets fonamentals reconeguts per la constitució o per la llei.

ARTICLE 9. PROHIBICIÓ DE DETENCIONS ARBITRÀRIES

Cap persona pot ser arbitràriament detinguda, presa ni bandejada.

ARTICLE 10. DRET A UN JUÍ JUST

Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia per un tribunal independent i imparcial, per a la determinació dels seus drets i obligacions o per a l'examen de qualsevol acusació contra ella en matèria penal.

ARTICLE 11. DRET A LA PRESUMPCIÓ D'INNOCÈNCIA

1. Tota persona acusada d'un delicte té dret al fet que es presumisca la seua innocència mentre no es prove la seua culpabilitat, d'acord a la llei i en judici públic en el qual se li hagen assegurat totes les garanties necessàries per a la seua defensa.
2. Cap persona pot ser condemnada per actes o omissions que en el moment de cometre's no van ser delictius segons el dret nacional o internacional. Tampoc es pot imposar la pena més greu a l'aplicable en el moment de la comissió del delicte.

ARTICLE 12. DRET A LA VIDA PRIVADA

Ningú pot ser objecte d'ingerències arbitràries en la seua vida privada, la seua família, el seu domicili o la seua correspondència, ni d'atacs a la seua honra o a la seua reputació. Tota persona té dret a la protecció de la llei contra tals ingerències o atacs.

ARTICLE 13. DRET A LA LLIBERTAT DE TRÀNSIT I D'EMIGRACIÓ

1. Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seua residència en el territori d'un estat.
2. Tota persona té dret a eixir de qualsevol país, fins i tot del propi, i a tornar-hi al seu.

ARTICLE 14. DRET D'ASIL

1. En cas de persecució, tota persona té dret a buscar asil i a gaudir-ne d'un en qualsevol país.
2. Este dret no podrà ser invocat contra una acció judicial realment originada per delictes comuns o per actes oposats als propòsits i principis de les Nacions Unides.

ARTICLE 15. DRET A LA NACIONALITAT

1. Tota persona té dret a una nacionalitat.
2. Cap persona pot ser privada arbitràriament de la nacionalitat ni del dret a canviar de nacionalitat.

ARTICLE 16. DRET AL MATRIMONI I A FORMAR UNA FAMÍLIA

1. Totes les persones a partir de l'edat núbil tenen dret, sense cap restricció per motius de raça, nacionalitat o religió, a casar-se i formar una família, i de gaudir de drets iguals quant al matrimoni, durant el matrimoni i en cas de dissolució del matrimoni.
2. Les persones poden contraure matrimoni només mitjançant el consentiment lliure i ple.
3. La família és l'element natural i fonamental d'una societat i té dret a la protecció de la societat i de l'estat.

ARTICLE 17. DRET A LA PROPIETAT

1. Tota persona té dret a la propietat tant individualment com col·lectiva.
2. Cap persona pot ser privada arbitràriament de la seua propietat.

ARTICLE 18. DRET A LA LLIBERTAT DE PENSAMENT, CONSCIÈNCIA I RELIGIÓ

Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Este dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, així com la llibertat de manifestar la religió o la creença individualment i col·lectivament, tant en públic com en privat, per l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança.

ARTICLE 19. DRET A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió. Este dret inclou el de no ser molestada a causa de les opinions, el d'investigar i rebre informacions i opinions, i el de difondre-les, sense limitació de fronteres, per qualsevol mitjà d'expressió.

ARTICLE 20. DRET A LA LLIBERTAT DE REUNIÓ I ASSOCIACIÓ PACÍFICA

1. Tota persona té dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques.
2. Cap persona pot ser obligada a pertànyer a una associació.

ARTICLE 21. DRET A UN GOVERN DEMOCRÀTIC I A PARTICIPAR-HI

1. Tota persona té dret a participar en el govern del seu país, directament o per mitjà de representants lliurement triades o triats.
2. Tota persona té el dret d'accés, en condicions d'igualtat, a les funcions públiques del seu país.
3. La voluntat del poble és la base de l'autoritat del poder públic. Esta voluntat s'ha d'expressar mitjançant eleccions autèntiques que han de celebrar-se periòdicament per sufragi universal i igual, i per vot secret o un altre procediment equivalent que garantisca la llibertat del vot.

ARTICLE 22. DRET A LA SEGURETAT SOCIAL

Tota persona, com a component de la societat, té dret a la seguretat social i a obtenir la satisfacció dels drets econòmics, socials i culturals, indispensables per a la seua dignitat i al lliure desenvolupament de la seua personalitat, mitjançant l'esforç nacional i la cooperació internacional, i tenint en compte l'organització i els recursos de cada estat.

ARTICLE 23. DRET AL TREBALL I A LA SINDICACIÓ

1. Tota persona té dret al treball, a la lliure elecció de treball, a condicions equitatives i satisfactòries de treball i a la protecció contra l'atur.
2. Tota persona té dret, sense cap discriminació, a un

salari igual per un treball igual.
3. Tota persona que treballa té dret a una remuneració equitativa i satisfactòria, que li assegure, així com a la seua família, una existència d'acord a la dignitat humana i que ha de ser completada, en cas que siga necessari, per altres mitjans de protecció social.
4. Tota persona té dret a fundar sindicats i a sindicar-se per a la defensa dels seus interessos.

ARTICLE 24. DRET AL DESCANS LABORAL

Tota persona té dret al descans, a gaudir del temps lliure, a una limitació raonable de la duració del treball i a vacances periòdiques pagades.

ARTICLE 25. DRET A LA SALUT, L'ALIMENTACIÓ I L'HABITATGE

1. Tota persona té dret a un nivell de vida adequat que li assegure, així com a la seua família, la salut i el benestar, i especialment l'alimentació, el vestir, l'habitatge, l'assistència mèdica i els servicis socials necessaris. Així mateix, té dret a les assegurances en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduitat, vellesa o altres casos de pèrdua dels seus mitjans de subsistència per circumstàncies independents de la seua voluntat.
2. La maternitat i la infància tenen dret a cures i assistència especials. Totes les xiquetes i tots els xiquets [...] tenen dret a una protecció social igual.

ARTICLE 26. DRET A L'EDUCACIÓ

1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació ha de ser gratuïta, almenys pel que concernix la instrucció elemental i fonamental. La instrucció elemental és obligatòria. La instrucció tècnica i professional ha de ser generalitzada; l'accés als estudis superiors ha de ser igual per a totes les persones, en funció dels mèrits respectius.
2. L'educació ha de tindre per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana i l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals; ha d'afavorir la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i tots els grups ètnics o religiosos, i ha de promoure el desenvolupament de les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau.
3. Les mares i els pares han de tindre dret preferent d'escolir el tipus d'educació que ha de donar-se a la seua descendència.

ARTICLE 27. DRET A LA CULTURA I A GAUDIR DEL PROGRÉS CIENTÍFIC

1. Tota persona té dret a prendre part lliurement en la vida cultural de la comunitat, a gaudir de les arts i a participar en el progrés científic i en els beneficis que en resulten.
2. Tota persona té dret a la protecció dels interessos morals i materials que li corresponguen per raó de les produccions científiques, literàries o artístiques de què siga autora.

ARTICLE 28. DRET AL FET QUE ES FACEN EFECTIUS ELS SEUS DRETS

Tota persona té dret al fet que s'establisca un orde social i internacional en el qual els drets i les llibertats proclamats en esta declaració es facen plenament efectius.

ARTICLE 29. DRET A L'EXERCICI I GAUDI DELS SEUS DRETS

1. Tota persona té deures respecte a la comunitat, ja que només en ella pot desenvolupar de forma lliure i plena la seua personalitat.
2. En l'exercici dels seus drets i en el gaudi de les seues llibertats, tota persona està només subjecta a les limitacions establides per la llei amb l'únic fi d'assegurar el reconeixement i el respecte dels drets i llibertats de les altres persones, i de satisfer les exigències justes de la moral, de l'orde públic i del benestar general en una societat democràtica.
3. Estos drets i llibertats no podran, en cap cas, ser exercits en oposició als propòsits i els principis de les Nacions Unides.

ARTICLE 30. PROHIBICIÓ DE LIMITACIÓ INTERPRETATIVA DE DRETS

Res en esta declaració s'ha d'interpretar en el sentit que conferix cap dret a l'estat, a un grup o a una persona, per a emprendre i desenvolupar activitats o realitzar actes que tendixen a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats proclamats en esta declaració.